

UPUTE ZA OBLIKOVANJE I UREĐENJE TEKSTA I NAVOĐENJE IZVORA
U I DIPLOMSKIM I ZAVRŠNIM RADOVIMA
NA PRAVNOM FAKULTETU SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

(Preuzeto: Curry - Sumner, Ian [et al.], Istraživačke vještine, s engleskoga preveo i prilagodio
Luka Burazin, Zagreb: Sveučilište u Zagrebu Pravni fakultet, 2023.)

Ako student/ica nije dobio/la drugačije upute od mentora, ove upute se preporučuju koristiti za oblikovanje i uređenje teksta i navođenje izvora u diplomskim i završnim radovima.

1. NASLOVNA STRANICA

Na naslovnoj stranici trebaju biti navedeni:

1. naslov rada (u sredini)
2. autor rada (u sredini iznad naslova i uz jedan red razmaka)
3. naznaka Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu i katedra (na vrhu u sredini u dva reda)
4. naznaka mentora (u sredini ispod naslova i jednog reda razmaka; titule se pišu malim početnim slovom ispred imena ako je riječ o osobama koje imaju doktorat znanosti i razmacima nakon točaka)
5. naznaka mjesta i godine izrade rada (na dnu stranice u sredini: Zagreb, 2023.).

Primjer naslovne stranice:

REPUBLIKA HRVATSKA
SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
PRAVNI FAKULTET

Student:

Ime i prezime

DIPLOMSKI RAD

Naslov rada

Kolegij:

NAZIV KOLEGIJA

Mentor:

titula te ime i prezime mentora

Zagreb, 2023.

2. SADRŽAJ

Nakon naslovne stranice treba biti stranica sa sadržajem.

Sadržaj je potrebno automatski generirati u programu (MS Word) u kojem se piše rad – izbornik Reference, Tablica sadržaja – dodati određeni oblik sadržaja. Za automatsko ubacivanje tablice sadržaja potrebno je da naslovi budu odgovarajuće označeni (pod izbornikom Polazno – izabrati naslove odgovarajuće razine).

Prije predaje rada sadržaj treba urediti tako da bude napisan istim fontom i veličinom fonta kao i glavni tekst (Times New Roman, 12).

U istom redu s naslovima trebaju biti navedene stranice na kojima počinju odgovarajuća poglavlja.

3. NASLOVI

Svaki naslov mora biti numeriran u skladu sa svojom razinom.

- naslov 1. razine – 1.: font 12, TISKANA SLOVA
- naslov 2. razine – 1.1.: font 12, **podebljano** (bold)
- naslov 3. razine – 1.1.1.: font 12, ***podebljano i kurzivirano*** (bold i italik)

Naslovi se poravnavaju slijeva (*left aligned*).

Ako postoji podjela na velike cjeline, posebno u diplomskim radovima, moguće je na prvoj razini rabiti rimske brojeve (I., II., III.), a na razinama ispod arapske brojeve (1., 1.1., 1.1.1.).

Primjer:

SADRŽAJ

1. UVOD

2. RAZVOJ OVRHE U RIMSKOM PRAVU

2.1. Općenito o razvoju oblika pravne zaštite – od samopomoći do isključive državne pravne pomoći

2.2. Osobna ovrha u rimskom pravu

2.3. Imovinska ovrha

2.3.1. Općenito

2.3.2. *Missio in possessionem*

2.3.3. *Venditio bonorum*

4. OBLIKOVANJE I UREĐENJE TEKSTA

Rad mora imati uvodni dio, središnji dio (s više poglavlja i/ili potpoglavlja) te zaključni dio.

Na kraju rada treba biti popis korištenih izvora i literature (*bibliografija*).

Glavni tekst

- font: Times New Roman
- veličina fonta: 12
- prored: 1,5 (razmak 0 i prije i poslije)
- poravnanje s objiju strana (*justified*)

Bilješke (fusnote)

- font: Times New Roman
- veličina fonta: 10
- prored: 1 (razmak 0 i prije i poslije)
- poravnanje s objiju strana (*justified*)

Svaka bilješka mora započeti velikim početnim slovom i završiti točkom.

Izvori i literatura u bibliografiji se navode u istom obliku kao i kada se prvi put spominju u bilješci (fusnoti), ali bez naznake stranice za knjige, dok se za članke navode prva i zadnja stranica na kojima se rad nalazi (npr. str. 21–43). U popisu literature bibliografske jedinice navode se abecednim redom prema prezimenu (prvog) autora.

Stranice rada trebaju biti numerirane, odnosno na svakoj stranici (osim naslovnice) treba biti automatski umetnut broj stranice.

Ostali dodatci poput naslova rada ili imena autora na svakoj stranici (najčešće u zaglavlju – engl. *header* ili podnožju – engl. *footer*) rada nisu preporučljivi kao oprema rada, osim ako je riječ o dužim radovima.

Tekst se može *istaknuti* kurzivom (italikom). Ne bi se trebalo koristiti podebljanim ili podcrtanim tekstom.

Latinske riječi i tekstovi na latinskom pišu se u kurzivu.

Riječi na stranim jezicima (engleski, francuski i sl.) mogu se pisati ili u kurzivu ili u navodnicima, ovisno o kontekstu. U navodnike svakako treba stavljati navode (citate) iz drugih radova. U navodnike se preporučuje stavljati i zakonske odredbe na stranim jezicima te strane pravne termine. Navode (citate) na hrvatskom jeziku dovoljno je staviti u navodnike, bez kurziva.

Brojke koje označavaju bilješke nikada nisu ukošene i stavljaju se ispred zareza ili, ako su na kraju rečenice, dolaze iza točke. Treba paziti da se ne ukosi i interpunkcija iza riječi, sintagme ili rečenice koju se želi istaknuti, npr. umjesto (... *zagrade.*) treba pisati ovako: (... *zagrade.*).

5. NAVOĐENJE BIBLIOGRAFSKIH PODATAKA (CITIRANJE) U BILJEŠKAMA (FUSNOTAMA) I U POPISU LITERATURE

Bibliografski podatci o korištenim izvorima navode se u bilješkama (fusnotama) koje moraju biti numerirane. Bilješke se ubacuju automatski preko izbornika Reference (*References*) i opcije Umetni fusnotu (*Insert footnote*).

6.1. Bibliografski podatci kada se djelo navodi prvi put u radu

[knjige]

Prezime autora, prvo slovo imena autora s točkom, naslov djela (u kurzivu), broj izdanja (ako je veći broj izdanja koja se međusobno razlikuju te je važno navesti o kojem je izdanju riječ), izdavač, mjesto izdanja, godina izdanja, kratica str. i broj stranice te na kraju točka (ako se upućuje na više stranica koje slijede, dodaje se iza broja „i sl.“ – npr. str. 55 i sl.).

Primjer: Horvat, M., *Rimsko pravo*, Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb, 1998., str. 55.

Primjer za više autora: Horvat, M.; Petrak, M., *Rimsko pravo*, 17. izdanje, Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb, 2022., str. 55–65.

Uobičajeno je da se prilikom prvog navođenja napišu svi autori ako njihov broj nije veći od pet. Ako jest, može se navesti samo prvoga i dodati latinsku kraticu *et al.* (i drugi).

U popisu literature ne navode se stranice, nego se piše samo ovako:

Horvat, M., *Rimsko pravo*, Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb, 1998.

Horvat, M.; Petrak, M., *Rimsko pravo*, 17. izdanje, Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb, 2022.

[članci objavljeni u časopisima]

Prezime autora, prvo slovo imena autora, naslov članka (u kurzivu), matična publikacija, broj (ako je unutar određene godine izdano više brojeva; uobičajeno je naznačeno u časopisu) i svezak (volumen – godište) matične publikacije, godina izdanja matične publikacije, str. i broj stranice te na kraju točka.

Primjer: Apostolova Maršavelski, M., *O problemu porijekla rimske hipoteke*, Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu, vol. 24, br. 1, 1974., str. 351 i sl.

U popisu literature navode se prva i zadnja stranica članka, npr.

Apostolova Maršavelski, M., *O problemu porijekla rimske hipoteke*, Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu, vol. 24, br. 1, 1974., str. 345–361.

Napomena: iza broja stranice ne stavlja se točka osim ako je to kraj rečenice ili bilješke.

[članci objavljeni u uredničkim knjigama ili zbornicima radova]

Prezime autora, prvo slovo imena autora, naslov članka (u kurzivu), u: prezime, prvo slovo imena urednika (ako ih je više, razdvajaju se točkom sa zarezom), skraćena naznaka urednika (ur.), naslov knjige ili zbornika (u kurzivu), izdavač, mjesto izdanja, godina izdanja, str. i broj stranice te na kraju točka.

Primjer: Petrak, M., *The Byzantine Emperor in Medieval Dalmatian Exultets*, u: Sloodjes, D.; Verhoeven, M. (ur.), *Byzantium in Dialogue with the Mediterranean: History and Heritage*, Brill, Leiden, 2019., str. 49.

U popisu literature navode se prva i zadnja stranica članka, npr.

Petrak, M., *The Byzantine Emperor in Medieval Dalmatian Exultets*, u: Sloodjes, D.; Verhoeven, M. (ur.), *Byzantium in Dialogue with the Mediterranean: History and Heritage*, Brill, Leiden, 2019., str. 47–66.

Za komentar zakona koji ima veći broj autora, ali je naveden i urednik (glavni ili opći redaktor) komentara dostatno je u bibliografiji navesti samo urednika, uz naznaku u zagradi (ur., gl. red. ili op. red., u skladu s terminom koji se rabi u djelu), ali bi u samom radu kod prvog navođenja trebalo navesti tko je autor dijela komentara na koji se navod odnosi, ako je to vidljivo i jasno naznačeno.

Primjer: Gorenc, V. (op. red.), *Komentar Zakona o obveznim odnosima*, Narodne novine, Zagreb, 2014.

[natuknica iz enciklopedije]

Prezime autora, prvo slovo imena autora, naslov natuknice (u kurzivu), u: prezime, prvo slovo imena urednika (ako ih je više, razdvajaju se točkom sa zarezom), skraćena naznaka urednika (ur.), naslov enciklopedije, volumen (može se rabiti kao kratica za oznaku volumena *Vol.* ili kratica koja je navedena na samoj enciklopediji prema jeziku na kojem je enciklopedija napisana), izdavač, mjesto izdanja, godina izdanja, str. i broj stranice te na kraju točka.

Primjer: Düll, R., *Nexum*, u: Wissowa, G.; Kroll, W. (ur.), *Paulys Real-Encyclopaedie der classischen Altertumswissenschaft*, Bd. 17, Metzler, Stuttgart, 1936., str. 163–165.

[mrežni izvori]

Mogući su različiti oblici mrežnih izvora, od članaka objavljenih samo na mrežnim stranicama, novinskih članaka i blogova do međunarodnih konvencija i drugih dokumenata. Ako je riječ o članku koji je objavljen u časopisu iako je dostupan i na internetu, nije potrebno navoditi mrežnu poveznicu (*web*-adresu) na kojoj se nalazi, već su dovoljni podatci koji se navode za članke objavljene u časopisima.

Za članke poznatog autora objavljene samo na mrežnim stranicama, na blogovima, u mrežnim izdanjima dnevnih glasila (novinama; posebno stranim) navode se sljedeći podatci: prezime autora, prvo slovo imena autora, naslov članka (u kurzivu), naziv mrežne stranice, bloga ili mrežnog glasila, datum objave priloga, dostupno na: mrežna adresa te u zagradi datum pristupa adresi.

Primjer: Koske, I.; Naru, F.; Beiter, P.; Wanner, I., *Regulatory Management Practices in OECD Countries*, Economics Department Working Papers No. 1296, 2016., dostupno na: <https://www.oecd-ilibrary.org/docserver/5jm0qwm7825h->

en.pdf?expires=1593787958&id=id&accname=guest&checksum=D0478E8A37F8AEBA4C0623C378B5746 (10. kolovoza 2022.).

Ako je na dokumentu koji je dostupan na mrežnim stranicama naznačen izdavač, tada se uz uobičajene podatke za knjigu ili članak dodaje i mrežna adresa i datum pristupa.

Primjer: De Stefano, V.; Aloisi, A., *European legal framework for digital labour platforms*, Publication Office of the European Union, Luxembourg, 2018., dostupno na: <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC112243> (29. rujna 2022.).

Ako na dokumentu nije naznačen autor, nego samo organizacija koja je izdala dokument te je naslov dokumenta ujedno i naslov mrežne stranice, izvor se navodi na sljedeći način:

OECD, *Creating a Culture of Independence: Practical Guidance Against Undue Influence*, 26. travnja 2017., dostupno na: <http://www.oecd.org/gov/regulatory-policy/Culture-of-Independence-Eng-web.pdf> (10. kolovoza 2022.).

[pravni akti – zakoni i drugi]

Nazivi akata ne pišu se kurzivom. Treba pisati pune nazive službenih listova, a ne kratice.

Ako se određeni akt (zakon) navodi na više mjesta u radu, korisno je na prvom mjestu uvesti (općeprihvaćenu) kraticu kako ne bi bilo potrebno svaki put pisati puni naziv. Kratica se može uvesti tako da se u zagradi navede sljedeći tekst: (dalje u tekstu:). Taj tekst može biti dodan ili u samom tekstu ili u bilješci. U tekstu se uobičajeno piše samo puni naziv zakona uz možebitnu naznaku godine donošenja, dok se u bilješci daju puni podatci o objavi zakona – Narodne novine, i svi brojevi od prvog izdanja zakona do posljednjeg broja izdanja zakona o izmjeni i dopuni tog zakona. Ako je korišteno više verzija zakona, odnosno izmjena i dopuna, onda se svaki pojedinačno navodi u bilješci na odgovarajućem mjestu te se uvodi posebna (ustaljena) kratica ako se pojedini od njih rabi više puta, no ako se spominje samo jedanput, nije potrebna kratica.

Primjer za navođenje zakona u bilješci: Zakon o obveznim odnosima (dalje u tekstu: ZOO), Narodne novine, br. 35/05, 41/08, 125/11, 78/15, 29/18, 126/21.

Ako su u radu navedeni i stari ZOO iz 1978. i novi iz 2005. godine, onda je u zagradi potrebno navesti o kojem je zakonu riječ, npr. ZOO 78 ili ZOO iz 1978.

Kod ponovljenog navođenja odredaba zakona nikad se ne navodi *op. cit.* u bilj. XY, nego samo uvedena kratica zakona, primjerice: Čl. 15. ZOO-a.

Kratice zakona treba deklinirati, npr. ZOO-a, ZKP-u.

Za europske uredbe i smjernice preporučuje se sljedeći način navođenja:

Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti osobnih podataka), SL L 119/1, 4. 5. 2016.

Za međunarodne dokumente koji nisu objavljeni u Narodnim novinama navode se izdavač, naslov dokumenta i eventualni dodatni podatci, uz mrežnu poveznicu i datum pristupa izvoru: European Commission, Proposal for a Directive of the European Parliament and of the Council on improving working conditions in platform work, Brussels, 9.12.2021., COM(2021) 762 final, 2021/0414 (COD), dostupno na: <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=hr&catId=89&newsId=10120&furtherNews=yes> (6. 10. 2022.).

Ako se u glavnom tekstu navodi naslov dokumenta, onda u bilješci može biti samo naznaka mrežne adrese.

[sudska praksa]

Odluke Europskog suda za ljudska prava:

Galich protiv Rusije, br. 33307/02, 13. svibnja 2008., t. 8.

Primjeri upućivanja na odluke hrvatskih sudova:

VSRH, Gr1 241/09-2 od 8. rujna 2009.

VSRH, Rev 876/2006-2 od 10. siječnja 2007.

Županijski sud u Varaždinu, Gž-1699/15-2 od 8. studenog 2016.

[posredno upućivanje na izvore]

Ako autor konzultiranog djela iznosi tuđe tvrdnje i valjano upućuje na njihov izvor, na taj se izvor ne smije neposredno uputiti (kao da je autor seminarskog rada sam imao uvid). Svakako

bi trebalo pokušati pronaći izvor na koji se upućuje u konzultiranom djelu, ali ako je on nedostupan, iznimno se i samo ako je određena tvrdnja iz tog izvora važna za rad, na njega može posredno uputiti. Posredno upućivanje, međutim, treba izbjegavati kada je god to moguće. Ako bi ga se ipak rabilo, u tom slučaju mora biti dodana naznaka „nedostupno djelo, navedeno prema:” uz navođenje djela i stranice prema kojima je navedeno, na primjer:

Johnston, D., *The Roman Law of Trusts*, Oxford University Press, Oxford, 1988., str. 3 (nedostupno djelo, navedeno prema: Jakab, E., *Inheritance*, u: Du Plessis, P.; Ando, C.; Tuori, K. (ur.), *The Oxford Handbook of Roman Law and Society*, Oxford University Press, Oxford, 2016., str. 504).

6.2. Bibliografski podatci kod ponovljenog navođenja

[knjige i članci]

Prezime autora, prvo slovo imena autora, potom slijedi skraćunica *op. cit.* koja označava latinsku kraticu za *opus citatum* (hrv. = navedeno djelo) te se navodi u kojoj je bilješki spomenuto djelo prvi put navedeno, a na kraju se navodi stranica na koju se navod odnosi.

Primjer: Horvat, M., *op. cit.* u bilj. 3, str. 65.

Moguće je i kraće bez inicijala imena, no potrebno je tako dosljedno navoditi u cijelom radu: Horvat, *op. cit.* u bilj. 3, str. 65.

Ako je u istoj bilješki prvi put navedeno više djela istog autora, npr. Horvat, M., *Rimsko pravo*, Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb, 1998., str. 55; *id.* [od *idem*, isti], *Bona fides u razvoju rimskoga obveznoga prava*, naklada autora, Zagreb, 1939., str. 45, tada se u ponovljenom navodu, ispred *op. cit.* u bilj. X, dodatno navodi i skraćeni naslov, uobičajeno prve dvije riječi.

Primjer: Horvat, M., *Bona fides...*, *op. cit.* u bilj. 3, str. 46.

Ako je veći broj autora (u pravilu više od tri autora) određenog djela, u ponovnom se navođenju ne navode svi autori, nego samo podatci za prvog autora te latinska kratica *et al.* (i drugi):

Prvo navođenje: Alinčić, M.; Hrabar, D.; Jakovac-Lozić, D.; Korać, A., *Obiteljsko pravo*, Narodne novine, Zagreb, 2007., str. 156.

Ponovno navođenje: Alinčić *et al.*, *op. cit.* u bilj. 10, str. 157.

Ako se bilješke koje slijede jedna iza druge odnose na isto djelo, rabi se oznaka *ibid.* (skraćeniica od latinske riječi *ibidem* (hrv.= na istom mjestu)). Nije potrebno navoditi broj stranice ako se upućuje na istu stranicu kao i u prethodnoj bilješci. Ako se upućuje na drugu stranicu, tada se mora navesti i ta druga stranica: *Ibid.*, str. i broj stranice.

Ibid. se piše velikim početnim slovom ako je na početku bilješke ili rečenice.

Primjer:

6) Horvat, M., *op. cit.* u bilj. 3, str. 65.

7) *Ibid.*, str. 74.

8) *Ibid.*

(uputa se odnosi na str. 74 kao u prethodnoj bilješci pa se stoga ne piše broj stranice)

9) Navedena se tvrdnja susreće i kod Horvata, *ibid.*, str. 75.

6.3. Uvođenje literature u bilješkama

Literatura se u bilješkama uvodi sljedećim kraticama na hrvatskom jeziku ili latinskom jeziku:

Usp. (*Cf.*)

Vidi: (*V.*)

Opširnije: (*Amplius*).